

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Ιωάννης Κουτελέκος

Καθηγητής Εφαρμογών Τμήματος Νοσηλευτικής ΤΕΙ Αθήνας

DOI: 10.5281/zenodo.1019094

CULTURE OF EDUCATION AND SAFETY IN PERIOPERATIVE NURSING

Ioannis Koutelekos

Lecturer, Faculty of Health and Caring Professions. Department of Nursing, Athens University of Applied Sciences, President of GORNA

Η εφαρμογή της περιεγχειρητικής νοσηλευτικής φροντίδας απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που συμβάλλουν στη βέλτιστη παροχή υπηρεσιών υγείας για τους χειρουργημένους ασθενείς. Γι' αυτό απαραίτητο είναι να υπάρχει εξειδικευμένη εκπαίδευση στους Νοσηλευτές που εργάζονται στο περιεγχειρητικό περιβάλλον, αφού είναι εκείνοι που παρέχουν και προασπίζονται τη δημόσια ασφάλεια των ασθενών τους.^{1,2}

Παράλληλα η συνεχιζόμενη επαγγελματική εξέλιξη των Περιεγχειρητικών Νοσηλευτών είναι ανάγκη να παρέχει ένα ποιοτικό επίπεδο, καθώς οι τρέχουσες γνώσεις που απαιτούνται για την ασφαλή, κατάλληλη φροντίδα χρειάζονται να ανταποκρίνονται σε τεκμηριωμένα πρότυπα κλινικής πρακτικής. Το επίπεδο της ανώτατης

εκπαίδευσης και της εξειδίκευσης των Νοσηλευτών φαίνεται ότι συνδέεται με σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά θνησιμότητας ασθενών.³ Άλλωστε οι νοσηλευτές που έχουν εξειδικευμένες, πιστοποιημένες γνώσεις και δεξιότητες λειτουργούν καλύτερα στο περιεγχειρητικό περιβάλλον και οι δράσεις τους έχουν ευεργετικά αποτελέσματα στους ασθενείς τους.⁴ Η δημιουργία αυτής της κουλτούρας μάθησης και η διεπιστημονική υποστήριξη προσφέρουν την ικανοποίηση στο χώρο εργασίας, την εμπιστοσύνη και τελικά, την ασφαλή περίθαλψη των ασθενών.⁵

Είναι ανάγκη λοιπόν να δημιουργηθεί μαζί με την εκπαίδευση και μια κουλτούρα ασφάλειας στο περιβάλλον. Μια τέτοια κουλτούρα προσφέρει την ατμόσφαιρα όπου τα μέλη της περιεγχειρητικής ομάδας

μπορούν να συζητούν ακόμα και ανοιχτά τα λάθη, τις βελτιώσεις διαδικασιών, εφόσον έχουν την κατάλληλη εκπαίδευση και εξειδίκευση.^{2,5}

Έτσι αρχικά, χρειάζεται σε όλα τα μέλη της περιεγχειρητικής ομάδας δέσμευση για να δημιουργηθεί μια βιώσιμη κουλτούρα ασφάλειας σε όλα τα επίπεδα της φροντίδας του χειρουργικού ασθενούς. Η κουλτούρα ασφάλειας είναι ανάγκη να αποτελεί προτεραιότητα και οι υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης θα πρέπει να τη διαθέτουν με την κάλυψη των κατάλληλων πόρων και των απαραίτητων ενδουπηρεσιακών κινήτρων. Παράλληλα χρειάζεται να πραγματοποιείται εκτίμηση της διαδικασίας εκμάθησης, με έμφαση στη διαδικασία βελτίωσης και όχι της ατομικής ευθύνης σε περιπτώσεις λάθους.⁵⁻⁸

Μια κουλτούρα εκμάθησης και προσανατολισμένη στην ασφάλεια των ασθενών οδηγείται στο να αντλήσει το σωστό συμπεράσματα από τα δεδομένα και να προβεί στις κατάλληλες στρατηγικές μεταρρυθμίσεις. Η τήρηση των τεκμηριωμένων ενδείξεων και η προσβλέπουσα έρευνα στον τομέα της ασφάλειας συμβάλλουν στο να δημιουργηθεί ένα περιεγχειρητικό περιβάλλον που ενδυναμώνει τη μάθηση, μέσα από μια ανοιχτή διεπιστημονική συζήτηση για τα

θετικά και δυσάρεστα γεγονότα. Τα σφάλματα και τα λάθη είναι αναγκαίο να αξιολογούνται, ώστε οι παράγοντες που τα προκαλούν να αναθεωρούνται άμεσα, ενώ κάθε μέλος της χειρουργικής ομάδας έχει την ηθική υποχρέωση να εκτελεί σύμφωνα με τον ρόλο του τις υποχρεώσεις του καθώς και να αναλαμβάνει τις ευθύνες του με το υψηλότερο επίπεδο προσωπικής ακεραιότητας.⁵⁻⁷

Οι "τιμωρητικές" πολιτικές χρειάζονται να αποφεύγονται, ώστε να εξισορροπούν τα οφέλη μιας κουλτούρας εκμάθησης με την ανάγκη όμως διατήρησης λογοδοσίας και πειθαρχίας. Για τη δίκαιη εργασιακή κουλτούρα χρειάζεται ένα περιβάλλον όπου υπάρχουν αναλυτικά οι αρμοδιότητες του καθενός, όπου καταγράφονται οι δράσεις και τηρείται η ατομική λογοδοσία με τη θέσπιση των κατάλληλων δράσεων. Κάποιοι υποστηρίζουν το μοντέλο υπαιτιότητας που καθορίζει πότε χρειάζεται να τηρηθούν και να ληφθούν ακόμα και πειθαρχικά μέτρα.⁵⁻⁹

Σίγουρα ο ρόλος της επικοινωνίας στην χειρουργική ομάδα είναι σημαντικός για την ανάπτυξη της κουλτούρας εκπαίδευσης και ασφάλειας στο περιεγχειρητικό περιβάλλον για αυτό και χρειάζεται να υποστηριχθεί με διαδικασία συμβουλευτικής. Η τήρηση μιας κατάλληλης περιεγχειρητικής νοοτροπίας και συμπεριφοράς συμβάλει ώστε να

αντιμετωπιστούν οι ανάγκες τόσο των χειρουργημένων ασθενών όσο και των

επαγγελματιών υγείας.¹⁰⁻¹²

Βιβλιογραφία

1. Institute of Medicine. *The Future of Nursing: Leading Change, Advancing Health*. Washington, DC: The National Academies Press; 2011.
2. Koutelekos I. Perspective for perioperative nursing. *Perioperative nursing* 2016; 5(3):125-129.
3. McHugh M, Kelly LA, Smith HL, Wu ES, Vanak JM, Aiken LH. Lower mortality in Magnet hospitals. *J Nurs Adm* 2013; 43(10 Suppl):S4-S10.
4. Boyle DK, Cramer E, Potter C, Gatua MW, Stobinski JX. The relationship between direct-care RN specialty certification and surgical patient outcomes. *AORN J* 2014; 100(5):511-528.
5. Koutelekos I. Patient safety. *Perioperative nursing* 2013; 1(1):1-2.
6. Sammer CE, Lykens K, Singh KP, Mains DA, Nuha A, Lackan NA. What is patient safety culture? A review of the literature. *Journal of Nursing Scholarship* 2010; 42(2):156-165.
7. Association of periOperative Registered Nurses. AORN guidance statement: creating a patient safety culture. *AORN J* 2006; 83(4):936.
8. Feng X, Bobay K, Weiss M. Patient safety culture in nursing: a dimensional concept analysis. *Journal of advanced nursing* 2008; 63(3): 310-319.
9. Reason J. *Human Error*. New York: Cambridge University Press, 1990.
10. Koutelekos I. Care and technology in perioperative Nursing. *Perioperative nursing* 2015; 5(3):193-194.
11. Koutelekos I. The need for communication between health professionals and patients. *Perioperative nursing* 2015; 4(1):1-2.
12. Koutelekos I. Counseling in the field of health. *Perioperative nursing* 2015;4(2):47-49.